

Kennari: Brynhildur Sigurðardóttir

Tímafjöldi: 5 kennslustundir á viku auk vinnutíma í Stapamixi (3 X 2 kennslustundir á viku)

Kennslufyrirkomulag: Kennsla inni í bekk, heimalestur og önnur heimavinna.

Bekkur: 8. bekkur

Íslenska í Aðalnámskrá grunnskóla

Traust kunnátta í móðurmáli er meginundirstaða staðgóðrar menntunar. Jafnframt er lestur öflugt tæki nemenda til að afla sér þekkingar og tjáning í ræðu og riti ein af nauðsynlegum forsendum þátttöku í samfélaginu. Skólinn er virkur þátttakandi í máluppeldi barna ásamt heimilum þeirra. Þetta veldur því að námsgreinin íslenska hefur ákveðna sérstöðu meðal annarra námsgreina skólans.

Hlutverk íslenskukennslu og máluppeldis er víðtækt og margbrotið. Mál og bókmenntir eru menningararfur þjóðarinnar og ber að rækta, virða, njóta og þróa. Sá arfur tengist því hversu sjálfsagt það þykir á Íslandi að læra að lesa, skrifa og beita máli svo skiljist. Íslenskukennsla hefur einnig það hlutverk að efla tjáningu og sköpun í töluðu máli og rituðu, nota málið og kynnast mætti þess. Gott og ríkulegt talmál er ein meginforsenda samskipta og miðlunar og svo á einnig við um ritmálið sem er miðill sköpunar og birtir nýja þekkingu. Nám í móðurmálinu á að taka mið af þessu og þar á að fræða um mál og bókmenntir og ekki síst efla færni í málnotkun. Við lok grunnskóla á nemandi að geta gert sér grein fyrir stöðu sinni og ábyrgð sem málnotanda. Hann á að átta sig á því að þegar skóla sleppir er það á hans ábyrgð að rækta og nýta málið sem tæki til náms, samskipta og þátttöku í lýðræðissamfélagi. Það er réttur hvers manns að öðlast þekkingu og færni í máli. Það skiptir einnig miklu að barn með annað mál en íslensku eigi þess kost að læra íslensku svo vel að það geti tekið fullan þátt í samfélaginu, notið menningar og átt þátt í því að móta hana.

Margþætt hlutverk náms í íslensku kallar á samstöðu og samstarf innan skóla um máluppeldi. Megintilgangi íslenskukennslu má skipta í fjóra þætti:

- Talað mál, hlustun og áhorf. Nemendur þurfa að fá þjálfun annars vegar í framburðar- og framsagnarþætti, og hins vegar í frásagnar-, samræðu-, rökræðu- og umræðuþætti.
- Lestur og bókmenntir. Góð lestrarfærni er undirstaða ævináms. Nemandinn þarf að ná sjálfstæði í lestrinum og læra að beita aðferðum við lestur og skilning sem hann velur í samræmi við tilgang lestrar. Mikilvægt er að bæta stöðu þeirra sem gengur illa að læra að lesa. Nemendur þurfa að kynnast fjölbreyttum bókmenntum og læra að nýta bókmenntafræðileg hugtök í eldri bekkjum grunnskólans.
- Ritun: Greina má þjálfun í ritun í tvo megin þætti. Annars vegar er textinn sjálfur, svo sem val á textagerð, skipan efnispáttá, málsnið, mál og stíll. Hins vegar eru tæknileg atriði, þ.e. skrift, stafsetning, uppsetning og frágangur texta. Nemendur þurfa að læra að gagnrýna og endurskoða eigin texta, og taka uppbyggilegri gagnrýni frá öðrum og nýta hana til að bæta ritsmíðar sínar.
- Málfræði: Markmið málfræðikennslu er að gera nemendur viðræðuhæfa um mál og málfar, gera þá að betri málnotendum og glæða áhuga þeirra á móðurmálinu. Málfræði og kennsla hennar má ekki vera einangrað fyrirbæri í kennslunni heldur virk athugun á texta og töluðu máli, ekki síst í umfjöllun um texta nemenda sjálfra.

Íslenska í Stapaskóla

Námsþættir:	Námsefni:	Hæfniviðmið: <i>Að nemandi geti:</i>	Leiðir:
Talað mál, hlustun og áhorf	Hugmyndir nemenda 68 æfingar í heimspeki Verkefnabanki Heimspekitorgsins Hlaðvarpsþættir, t.d. í ljósi sögunnar Kvikmyndir Kveikjur Verkefni á Nearpod og Padlet	<ul style="list-style-type: none"> Flytur mál sitt skýrt og áheyrilega og hefur tileinkað sér viðeigandi talhraða. Tekur þátt í samvinnu, samræðum og rökræðum. Tjáir skoðanir sínar með ýmsum hætti og rökstyður þær. Hlustar, tekur eftir og nýtir sér upplýsingar í töluðu máli til fróðleiks og skemmtunar. Nýtir myndefnis, upplestrar, leikins efnis og tónlistar. Gerir rökstudda grein fyrir skoðun sinni á efni sem hann hlustar og/eða horfir á. Nýtir sér fjölmiðla, svo sem útvarp, sjónvarp, kvikmyndir og rafrænt efni, og tekur afstöðu til þess sem þar er birt. Á góð samskipti þar sem gætt er að máli, hlustun, tillitsssemi, virðingu og kurteisi. 	<p>Yndislestur</p> <p>Lestur fræðitexta</p> <p>Upplestur</p> <p>Frásagnir</p> <p>Samræður</p> <p>Málfundir</p> <p>Rökæfingar</p> <p>Leikræn tjáning</p> <p>Hlustunarverkefni</p> <p>Hljóð- og myndupptök</p> <p>Innlögn</p> <p>Áhorf</p> <p>Umræðu- og spurnaraðferðir</p> <p>Hugtakavinna</p> <p>Paravinna</p> <p>Hópavinna</p> <p>Vettvangsferðir</p> <p>Þjálfunaræfingar</p> <p>Prautalausnir</p> <p>Ferliritun</p> <p>Skapandi vinna</p> <p>Sjálfsmat</p> <p>Leiðbeinandi samtöl</p>
Lestur og bókmenntir	Yndislestrarbækur nemenda Indiáninn Korkusaga Kveikjur Skólavefurinn (aðgangur í Stapaskóla, útprentað efni) Efni frá kennara Verkefni á Nearpod	<ul style="list-style-type: none"> Les almenna texta af öryggi og með skilningi, Getur útskýrt mikilvægi þess að geta lesið og eftl eigið læsi. Velur og beitir mismunandi aðferðum við lestur. Greint og skilið aðalatriði og aukaatriði í margs konar texta. Getur lesið, túlkað og fjallað um fjölbreyttar íslenskar og erlendar bókmenntir. Getur beitt nokkrum grunnhugtökum í bókmenntafræði svo sem sjónarhorni og sögusviði, hugtökum um myndmá. Þekkir algeng hugtök í bragfræði og getur nýtt þau við gerð ferskeytlu. Les og túlkar ljóð af ýmsum toga og frá ýmsum tímum. Leitar og aflar sér heimilda úr ýmsum gagnabrunnum og getur lagt mat á gildi og trúverðugleika ritaðs máls, svo sem fjölmiðla- og margmiðlunarefnis. Getur unnið úr tölulegum og myndrænum upplýsingum. Velur sér lesefni til gagns og ánægju og getur komið fram sem sjálfstæður lesandi. 	
Ritun	Textar og hugmyndir nemenda Kveikjur Skólavefurinn (aðgangur í Stapaskóla, útprentað efni) Efni frá kennara Beinagrindur	<ul style="list-style-type: none"> Skrifar skýrt og greinilega. Beitir reglum um réttiritun, Nýtir forrit til að leiðrétta stafsetningu og málfar. Notar helstu aðgerðir við ritvinnslu. Notar orðabækur og önnur hjálpargögn. Skipar efnisatriðum í samhengi og mótar málsgreinar og efnisgreinar. Tjáir hugmyndir sínar og skoðanir og færir rök fyrir þeim í rituðu máli. Getur samið texta frá eigin brjósti. Getur beitt mismunandi orðaforða og málsniði við hæfi. Velur viðeigandi heimildir, vísar til þeirra og setur í heimildaskrá svo sem reglur kveða á um. Skrifar rafrænan texta og tengir texta, mynd og hljóð eftir því sem við á. 	
Málfræði	Textar nemenda Efni frá kennara	<ul style="list-style-type: none"> Getur beitt helstu málfræðihugtökum í umræðu um notkun málsins og þróun þess. 	

	<p>Kveikjur Skólavefurinn (aðgangur í Stapaskóla, útprentað efni)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Velur orð í tali og ritun í samræmi við málsnið. • Gerir sér grein fyrir mikilvægi þess að rækta orðaforðann. • Nýtir reglur um orðmyndun og einingar orða við ritun. • Flettir upp í handbókum, orðasöfnum og rafrænum orðabókum og nýtir sér málfræðilegar upplýsingar sem þar er að finna. • Áttar sig á beygingarlegum og merkingarlegum einkennum orðflokka og getur nýtt þá þekkingu til að bæta eigin texta og annarra. • Notar fleyg orð, algeng orðtök, málshætti og föst orðasambönd til að auðga mál sitt, • Getur útskýrt þýðingu lestrar, ekki síst bókmennta, í því skyni að auðga orðaforðann. • Getur gert sér grein fyrir mismunandi málnotkun og málsniði eftir efni og tilefni. • Nýtir sköpunarmátt tungumálsins m.a. við ritun, tal, í orðaleikjum og skáldskap. • Gerir sér grein fyrir mikilvægi góðrar færni í máli, og sýnir ábyrgð við að bæta mál sitt. 	
<p>Lykilhæfni</p>	<p>Textar og hugmyndir nemenda. Efni og leiðbeiningar frá kennara. Bekktjarreglur og fleiri sjónræn viðmið.</p>	<p>Tjáning og miðlun</p> <ul style="list-style-type: none"> • Getur tjáð hugsanir sínar og tilfinningar. • Bregst með rökum við upplýsingum og hugmyndum. • Tekur þátt í rökræðum um viðfangsefni. • Tekur tillit til ólíkra sjónarmiða í samskiptum við fólk. • Ræðir á skýran hátt um málefni. • Notar orðaforða á fjölbreyttan hátt. • Nýtir fjölbreyttar aðferðir við að miðla þekkingu sinni og leikni, skoðunum, hugsunum og tilfinningum. <p>Skapandi og gagnrýnin hugsun</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spyr spurninga. • Skipuleggur eigin áætlun um efnistöð og úrvinnslu verkefna. • Getur skilgreint viðmið um árangur. • Getur nýtt sér mistök til að læra af þeim. • Getur tekið upplýsta afstöðu til gagna og upplýsinga. • Getur dregið sjálfstæðar ályktanir af fyrirbyggjandi gögnum. • Getur skoðað viðfangsefni frá mismunandi sjónarhornum. • Getur miðlað viðfangsefnum á skapandi hátt. <p>Sjálfstæði og samvinna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekur frumkvæði í námi sínu og sýnir sjálfstæði og ábyrgð í vinnubrögðum. • Nýtir styrkleika sína. • Tekur á jákvæðan og uppbyggilegan hátt þátt í samskiptum í náminu. • Tekur leiðsögn og gagnrýni á uppbyggilegan hátt. <p>Nýting miðla og upplýsinga</p> <ul style="list-style-type: none"> • Getur nýtt fjölbreytta miðla við að leita upplýsinga. • Getur nýtt hjálpartæki á ábyrgan hátt til stuðnings í námi sínu. • Getur nýtt fjölbreytta miðla við skipulag og framsetningu upplýsinga og hugmynda. • Fylgir reglum um meðferð upplýsinga og heimilda. • Getur fjallað um ábyrga netnotkun. • Tekur ábyrgð á eigin samskiptum á neti og netmiðlum. <p>Ábyrgð og mat á eigin námi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nýtir styrkleika sína á skapandi hátt í námi. • Setur sér raunhæf markmið um frammistöðu og 	

		<p>framvindu í eigin námi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skipuleggur eigin nám með hliðsjón af hæfniviðmiðum aðalnámskrár. 	
Námsmat	<p>Námsframvinda og hæfni nemenda metin jafnóðum yfir skólaárið á hæfnikorti. Lögð er áhersla á að námsmat sé leiðbeinandi fyrir nemendur: alltaf í samræmi við stöðu þeirra og vísi þeim veginn áfram í náminu.</p> <p>Lesfímipróf eru þrisvar sinnum yfir veturinn og lesskilningskönnunin Orðarún er lögð fyrir tvisvar yfir árið. Ritunarverkefni verða lögð fyrir til námsmats fjórum sinnum á árinu.</p> <p><i>Viðmið í lestri:</i> Miðað er við að nemendur nái að lesa 180 orð á mínútu við lok 8. bekkjar og haldi síðan áfram að bæta lesskilning og hæfni til að túlka texta.</p> <p>Logos læsis skimun er lögð fyrir nemendur að vori.</p>		